

UDRUGA ŽENA OBOLJELIH I LIJEČENIH OD RAKA

SVE za NJU!

Izvješće Udruge za 2023. godinu

Usvojeno na Skupštini 2. srpnja 2024.

Udruga Sve za nju zahvaljuje svojim članovima, vanjskim suradnicima, volonterima, donatorima i svima koji su na bilo koji način pomogli i podržali rad Udruge i Centra za psihološku pomoć.

Nadasve zahvaljujemo svim korisnicama i korisnicima Centra na ukazanom povjerenju.

Rad Udruge i Centra za psihološku pomoć posvećujemo prvoj predsjednici i jednoj od osnivačica Udruge Vesni Andrijević Matovac kojoj je, posthumno, 2011. godine dodijeljena Nagrada Grada Zagreba.

Udrizi je 2022. godine dodijeljena Nagrada Grada Zagreba za sveukupan rad i Centar za psihološku pomoć, na koju smo jako ponosni.

A handwritten signature in black ink that reads "Hvala". The signature is fluid and cursive, with the letters "H" and "v" being particularly prominent.

SADRŽAJ

1. O udruzi Sve za nju	4
2. Tijela Udruge.....	6
3. Zaposlenici i suradnici	6
4. Članovi Udruge i volonteri	6
5. Aktivnosti Udruge tijekom 2023.	7
5.1. Preventivne akcije, stručni skupovi, edukacije, predavanja	7
5.2. Projekti i natječaji u 2023.	12
5.3. Članstvo Udruge u drugim organizacijama	19
5.4. Sudjelovanje na stručnim skupovima	19
5.5. Informiranje javnosti	20
6. Izvješće Centra za psihološku pomoć	21
6.1. Korisnice	22
6.2. Programi	22
6.3. Statistički prikaz i interpretacija	23
7. Financijsko izvješće i izvješće Nadzornog odbora	32
8. Okvirni Plan rada za 2024.	32
9. Donatori i partneri	33
10. Zaključno	33

1. O udruzi Sve za nju

Dr. sc. Vesna Andrijević Matovac

Udruga je osnovana i upisana u Registar Udruga 21. ožujka 2008. s ciljem pružanja informacijske, psihološke i logističke pomoći ženama oboljelima od raka, kao i njihovim obiteljima kroz trajni projekt - Centar za psihološku pomoć te radi promocije prevencije bolesti i razvoja zdravog stila života, educiranja i izdavaštva u funkciji edukacije oboljelih i prevencije malignih bolesti. Udrugu su osnovali tri pacijentice: Vesna Andrijević Matovac, Bojana Benović i Almenka Balenović. Prva predsjednica Udruge bila je Vesna Andrijević Matovac, koja je prvih godina vodila Udrugu i zajedno s drugima razvijala njenu misiju i viziju.

Naša je misija pružiti sveobuhvatnu podršku oboljelima od raka i članovima njihovih obitelji.

Almenka Balenović, dr. med.

Ljiljana Vukota, prof. psih.

Predsjednica Udruge od 2011. je Almenka Balenović, dr. med., a Ljiljana Vukota je od 2010. voditeljica Centra za psihološku pomoć i glavna tajnica Udruge. U travnju 2023. godine ulogu voditeljice Centra za psihološku pomoć preuzima psihologinja Maja Erceg Tušek. SVE za NJU prepoznatljiva je po javnozdravstvenim akcijama i kampanjama s ciljem prevencije malignih bolesti kod žena osobito raka dojke, jajnika i vrata maternice za koje je u dva navrata nagrađena Biserom mudrosti. Dobitnica je i drugih nagrada i priznanja od kojih izdvajamo nagradu Europske komisije European Health Award za projekt „Mama, budi zdrava,“ za 2021. i Nagradu Grada Zagreba za 2021.

Od 2010. SVE za NJU provodi projekt Centar za psihološku pomoć po čemu je jedinstvena u Zagrebu i Hrvatskoj. Kroz Centar je do kraja 2023. evidentirano više od 2800 oboljelih žena i članova obitelji, a broj onih koji su se obratili i dobili savjet i pomoć daleko je veći. Iako su u fokusu Centra programi stručne psihološke podrške važno je izdvojiti programe edukacije kojima promičemo zdravstvenu pismenost, savjetovalište o prehrani i pravima te smještaj bolesnica u Udrizi za vrijeme liječenja u Zagrebu čime se pruža sveobuhvatna psihosocijalna, informativna i logistička pomoć i podrška. Svi programi su besplatni za korisnice i korisnike bez uvjeta na članstvo u Udrizi, a zasnovani su na znanstvenim spoznajama. Provoditelji programa su isključivo stručnjaci (psiholozi, psihoterapeuti, nutricionisti, onkolozi i liječnici drugih specijalnosti, ali i stručnjaci drugih profila), zaposlenici i vanjski suradnici. Onkološkim bolesnicama i bolesnicima se tako pruža kvalitetna informacijska te stručna podrška koja treba biti integrirana u skrb o onkološkim bolesnicima. Pored ovih, važni su i neophodni opuštajući komplementarni programi koji su izvrsna prilika za druženje i povezivanje korisnika.

Udruga je u uvjetima nakon potresa 2020. i tijekom pandemijskih godina uspješno digitalizirala svoje programe i bez dana prekida ih provodi u kontinuitetu. Svojim radom predstavlja nadopunu zdravstvenome sustavu u pogledu potpornog liječenja, osnaživanja bolesnica i bolesnika, edukacije, poboljšanja kvalitete života i adherencije.

Udruga surađuje sa svim važnim institucijama, zdravstvenim ustanovama, drugim organizacijama, stručnim društvima i trgovačkim društvima, a Udruga i njegove predstavnice članice su uglednih međunarodnih organizacija kao što su European Society for Medical Oncology, World Ovarian Cancer Coalition, European Cancer Patient Coalition, International Psycho-oncology Society, International Cervical Cancer Prevention Association i ABC Global Alliance. Rad SVE za NJU je transparentan i dostupan javnosti kroz godišnja izvješća o radu i finansijskim izvješćima objavljena na mrežnim stranicama Udruge i Ministarstva financija. Imala je ugled i povjerenje pacijenata, stručne i šire javnosti. Predstavnice Udruge aktivne su u različitim tijelima i na stručnim skupovima, a zapažen je angažman Udruge u procesu izrade i donošenja Smjernica za genetičko savjetovanje i testiranje na naslijedni rak dojke i jajnika te Nacionalnog strateškog okvira protiv raka. Osobiti doprinos, osim u prevenciji i neposrednoj skrbi o bolesnicama, Udruga daje i na planu promicanja važnosti pružanja stručne psihološke pomoći onkološkim bolesnicama i bolesnicima što pridonosi općoj destigmatizaciji u populaciji. Hrvatsko psihološko društvo je za taj doprinos voditeljici Centra Ljiljani Vukota dodijelilo prestižnu nagradu Zlatni grb 2021. godine. Udruga je izgradila edukativni portal Psihoonkologija.hr i nacionalni adresar stručnih i besplatnih savjetovališta za onkološke bolesnike u zdravstvenom sustavu i zajednici kako bi ih učinila dostupnijim bolesnicima. Također je provela nekoliko značajnih istraživanja od kojih izdvajamo posljednje koje je rezultiralo validacijom hrvatske verzije vizualno analogne skale za mjerjenje distresa i trijažu najranjivijih onkoloških bolesnika kako bi se upravo njima pružila stručna psihološka pomoć.

Almenka Balenović, dr. med

Predsjednica Sve za nju

2. Tijela Udruge

Skupštinu Udruge čine njeni redovni članovi s pravom glasa. Upravni odbor ima sedam članova: Almenka Balenović, predsjednica i članice: Ivona Došen, Silvana Planinić, Kira Zagorac, Jasmina Osrečki, Petra Levak i Nika Lazić. Upravni odbor se tijekom 2023. godine sastao na formalnim sjednicama četiri puta. Tijekom godine članice Upravnog odbora su u stalnom kontaktu. Ovisno o aktivnostima Udruge pojedine članice preuzimaju neposredne zadatke.

Članovi Nadzornog odbora su Iva Butić, Draženka Krmek i Dubravko Marković, predsjednik. Udruga ima Stručno vijeće u sastavu Bianca Matković, Marijana Braš, Željko Vojnović, Nataša Jokić Begić.

Na sastancima Skupštine, Nadzornog i Upravnog odbora vode se zapisnici, a rad članova svih tijela je volonterski. Rad Udruge je transparentan, a izvješća dostupna na webu.

3. Zaposlenici i suradnici

Tim Udruge tijekom 2023. činile su zaposlenice Gordana Heidler, koordinatorica korisnica i programa u Centru, nutricionistica Margareta Benković (rodiljni i roditeljski dopust), asistentica na projektima Nikolina Jurković, psihologinja Maja Erceg Tušek i do 30.11.2023. Marijana Pleše. Dio tima posvećen je primarno administraciji projekta, organizaciju kampanja i tekućim poslovima vezanim za funkcioniranje Udruge, dio je zadužen za organizaciju i provedbu projekata i programa u Centru, ali svi su zaduženi i zaslužni za stvaranje atmosfere u kojoj se korisnice i korisnici Centra osjećaju sigurno, dobrodošlo i ugodno.

Stalni suradnici Centra i provoditelji programa bili su psiholozi i psihoterapeuti vanjski suradnici: Dušanka Kosanović, Ljiljana Šerman, Katica Rendulić, Dea Ajduković, Aleksandra Pijuko, Renata Takač Pejnović, Sanja Dolanski Babić, Jadranka Luca Mrđen, Ozren Šenator, Danijel Bičanić, Iva Sušec, Zlatka Ceglec te studenti Pravnog fakulteta uključeni kao volonteri u projekt Pravna klinika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Timu savjetovatelja je osigurana supervizija kod psihologinje, psihoterapeutkinje i supervisorice dr. sc. Irene Bezić. Tu su i voditeljica plesnih radionica Petra Seitz, voditeljica dramskih radionica Iva Srnec Hamer, voditeljica zbora „Zborkinje“ Iva Jarić Bremec, voditeljica kreativnog pisanja Karmen Sinković i voditelj tai chi radionica Borislav Ranitović. Genetsko savjetovalište vodile su Ljiljana Šerman i Katarina Babić. U skladu s programima Centra povremeno se angažiraju dodatni vanjski suradnici.

4. Članovi Udruge i volonteri

Tijekom 2023. ukupan broj članova iznosio je 214, od čega su 204 pridružena i 10 redovnih članova, ukupan broj angažiranih volontera bio je 73, a ostvarili su 472 volonterska sata. Volonteri Udruge osobe su različitih dobi, zanimanja, motiva, ali svi sa željom da doprinesu općem dobru u svojoj zajednici, poglavito u području prevencije raka dojke, promocije

preventivnih pregleda i rada Centra za psihološku pomoć. Svojim radom volonteri doprinose i zajednici, ali i Udrizi, pomažu da glas o Udrizi dođe do potrebitih, grade ugled Udruge i pomažu prikupljati dobrovoljne priloge za rad Centra za psihološku pomoć. Najveći broj volontera promotora su članice i korisnice, oboljele i liječene žene i članovi obitelji. One su u većini slučajeva prošle ili prolaze kroz neku fazu bolesti i znaju najbolje od svih koliko je važna prevencija, rano otkrivanje i pravodobno liječenje. Redovito su među volonterima studenti Medicinskog fakulteta u Zagrebu. U manjem broju volontiraju i studenti drugih fakulteta i djelatnici tvrtki koje potiču zaposlenike na volontiranje.

Naročito je važan segment volonterskog angažmana stručnjaka u pogledu sudjelovanja u edukativnim i komplementarnim programima Centra za psihološku pomoć, ali i u drugim aktivnostima, npr. organizacija radionica, dizajn vizuala, lektura tekstova, prijevod i sl.

5. Aktivnosti Udruge tijekom 2023.

5.1. Preventivne akcije, stručni skupovi, edukacije, predavanja

20.1. Javna tribina za mlade Biser mudrosti – Druga prilika održana je u zagrebačkoj Tribini Grada Zagreba s ciljem prevencije raka vrata maternice. Tribinu u povodu Dana mimoza i Tjedna prevencije raka vrata maternice, zajednički su organizirali Udruga studenata farmacije i medicinske biokemije Hrvatske, Studentska sekcija za ginekologiju i opstetriciju Medicinskog fakulteta u Zagrebu i udružica SVE za NJU pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade organiziraju JAVNU TRIBINU

23.1. Predstavnica Udruge sudjelovala je na cjelodnevnom sastanku Mreže psihosocijalnih savjetovališta za korisnike u riziku u Travel & Technology HUB-u.

27.1. Predstavnice Udruge sudjelovale su na 6. Hrvatskom simpoziju o prevenciji i liječenju početnog RVM u Hotelu Sheraton u dijelu programa Psihoonkologija u ginekologiji.

31.1. Predstavnice Udruge sudjelovale su na konferenciji "Zdravstvena pismenost" u Hotelu Sheraton, Zagreb, u organizaciji Večernjeg lista i Portala Zdravlje.

3.2. Prisustvovali smo obilježavanju Svjetskog dana borbe protiv raka održanom u Hrvatskom saboru na poziv predsjednice ZBPR-a.

4.2. U kavani Johann Franck održana je donatorska akcija za Udrugu u povodu obilježavanja Svjetskog dana protiv raka.

8.2. Advisory Board (AZ) za rak dojke u prostorima Udruge na kojemu su aktivno sudjelovale korisnice Udruge dijeljenjem svojih iskustava i sugestija

11.2. Predstavnica Udruge Ljiljana Vukota održala je predavanje na simpoziju naslova 'The mBC Treatment Universe: Through the Telescope of Adriatic Experience', koji je održan u Hotelu Hilton Garden Inn u Zagrebu od 10.-11. veljače 2023. Predavanje održano u sklopu sesije Patient-centered Oncology Car pod naslovom Optimasing HCP-Patient communication.

13.2. Započela je edukacija volonterki udruge Sv. Agata iz Gline za pružanje peer podrške oboljelim ženama. Na prvoj online održanoj edukaciji započeli smo s temom „Što kao podrška moramo znati o raku dojke?“. Edukacija se provodi u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata iz Gline. Projekt su sufinancirali Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, koji uz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva sudjeluje u projektu kao Posredničko tijelo.

14.2. Održana je druga online edukacija volonterki udruge Sv. Agata iz Gline za pružanje peer podrške oboljelim ženama na temu „Što je peer podrška?“. Edukacija je provedena u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata iz Gline. Projekt su sufinancirali Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, koji uz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva sudjeluje u projektu kao Posredničko tijelo.

14.2. Predstavnice Udruge sudjelovale su na okruglom stolu „Dostupne socijalne usluge u zajednici“ u organizaciji Rehabilitacijskog centra za stres i traumu u Hotelu Dubrovnik.

15.2. Održana je treća online edukacija volonterki udruge Agata iz Gline za pružanje peer podrške oboljelim ženama na temu „Uloga pružatelja podrške, kompetencije i briga o sebi“. Edukacija je provedena u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata iz Gline. Projekt su sufinancirali Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, koji uz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva sudjeluje u projektu kao Posredničko tijelo.

17.-18.2. Predstavnice Udruge sudjelovale su na Best of SABCS u Zagrebu u organizaciji HSD-a.

28.2. U prostorijama Udruge održan je drugi susret pacijenata predstavnika udruga SVE za NJU i HULL-a s ciljem poticanja volonterstva, razmjene iskustva i međusobnog približavanja bolesnika različitih sijela raka. Susret je održan u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ kodnog broja UP.04.2.1.11.0143. Nositelj projekta je udruga SVE za NJU, a provodio se u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata – Gline. Projekt su sufinancirali Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, koji uz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva sudjeluje u projektu kao Posredničko tijelo.

2.3. Prisustvovali smo 93. (tematskoj) sjednici Odbora za zdravstvo i socijalnu politiku na temu „Stanje terapije limfedema u Hrvatskoj“.

3.-4.3. Predstavnica Udruge sudjelovala je događanju u organizaciji AZ „ENHERTU #changeiscoming“ u Amadria Park Hotel Capitol

3.-4.3. Predstavnica Udruge sudjelovala je na 11. MEDIP-u (Multidisciplinary - Ecosystem-Data-Inclusion of patients – Partnership) u Hotelu Hilton Garden Inn

4.3. SVE za NJU je sa svojim članicama podržala promicanje Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka debelog crijeva. Događanje je održano na Cvjetnom trgu u Zagrebu.

15.3. Započeta praksa za još jednu generaciju studenata propedeutike s Veleučilišta Edward Bernays u trajanju od ožujka do lipnja 2023. pod mentorstvom Ljiljane Vukote i Maje Erceg Tušek

15.-16.3. Predstavnice Udruge sudjelovale su online u International Experience Exchange with Patient Organisations! - IEPOO 2023

18.3. U Maloj dvorani Lisinski održana je svečana dodjela Nagrade VAM za 2022. godinu. Dobitnica je Sonja Grgat, osnivačica i predsjednica udruge Caspera iz Splita. Nakon dodjele održan je prigodni domjenak.

21.3. Obilježen je 15. rođendan udruge SVE za NJU.

21.3. Održana prva supervizija volonterki udruge Sv. Agata za pružanje peer podrške u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ UP.04.2.1.11.0143. u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata iz Gline.

23.3. Povodom 15 godina rada Udruge u Uredu Predsjednika primio nas je Predsjednik Republike Zoran Milanović. Doživjeli smo ovaj razgovor kao još jedno u nizu priznanja rada Udruge. U izaslanstvu Udruge bile su glavna tajnica Ljiljana Vukota, članice Upravnog odbora Nika Lazić, Petra Levak, Ivona Došen i Silvana Planinić, koordinatorica Gordana Heidler, voditeljica projekta Nikolina Jurković, psihologinja Maja Erceg Tušek te predstavnica pacijentica Kristina Varsamopoulos. Uz predsjednika Milanovića bila je savjetnica Predsjednika za odgoj i obrazovanje Jadranka Žarković.

24.3. Dan narcisa obilježen objavom na Facebook stranici Udruge.

28.3. Održana je i četvrta edukacija volontерki udruge Sv. Agata iz Gline za pružanje peer podrške oboljelim ženama. Sažete su najbitnije teme i slijedi supervizija. U edukaciji su sudjelovale Senka Županić, Zrinka Bakšić, Katica Gašljević, Alberta Cestarić i Milana Lisac. Voditeljica edukacije je bila Ljiljana Vukota. Edukacija se provodi u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ u partnerstvu s Hrvatskom udrugom leukemija i limfomi i udrugom Sv. Agata iz Gline. Projekt su sufinancirali Europska unija iz Europskog socijalnog fonda i Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, koji uz Nacionalnu zakladu za razvoj civilnog društva sudjeluje u projektu kao Posredničko tijelo.

29.3. Maja Erceg Tušek održala je predavanje „Kvaliteta života oboljelih od Multiplog mijeloma“ na webinaru „Kvaliteta života i psihološka podrška“ u organizaciji KroMreže HMST i Mijelom Cro. Webinar je okupio hematološke medicinske sestre i tehničare, psihologe, liječnike, te oboljele.

6.4. Na hibridnom sastanku Sekcije za zdravstvenu psihologiju Maja Erceg Tušek i Ljiljana Vukota predstavile su prisutnim kolegama psiholozima područje djelovanja i rad Udruge.

12.4. Održan je drugi supervizijski sastanak voditeljice i volonterk udruge Sv. Agata iz Gline. Iako je time završena ova projektna aktivnost zaključeno je da se volonterce uvijek mogu obratiti za pomoć te da će u suradnji udruga SVE za NJU i Sv. Agata biti moguće organizirati nove supervizijske sastanke. Edukacija i supervizija se provodila u sklopu projekta „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ – UP.04.2.1.11.0143.

12.-13.4. Predstavnica Udruge bila je na studijskom putovanju u Briselu i posjeti Europskom parlamentu te je pratila „Time to screen! Implementing new EU cancer screening recommendations event in the European Parliament“ na kojem su razmijenjeni primjeri dobrih praksi među državama članicama, razgovaralo se o važnosti novih preporuka Vijeća te o tome što one donose za Hrvatsku.

20.-23.4. Aktivno sudjelovanje predstavnica Udruge na 16. Hrvatskom onkološkom kongresu u Poreču s posterom koji je bio izložen za vrijeme trajanja konferencije (prikaz rezultata Centra za psihološku pomoć i 15 godina djelovanja udruge u području skrbi za potrebe onkoloških bolesnika).

22.-23.4. Predstavnice SVE za NJU uz drugih 18 udruga sudjelovale su na Nacionalnom simpoziju “Uloga udruga u implementaciji nacionalnog strateškog okvira protiv raka do 2030. godine” održanom na Brijunima. Organizaciju događanja, na inicijativu dr. Nele Sršen i dr. Sanje Štingl Vlašić, potpisuje udruga

VITA NOVA. Suorganizatori su Udruga Sv. Agata iz Gline i SVE za NJU. Naše predstavnice aktivno su sudjelovale na simpoziju koji je pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva.

25.4. U sklopu trogodišnjeg projekta „Osnaživanje za socijalnu rehabilitaciju i reintegraciju onkoloških bolesnika“ odobrenom na natječaju Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ za razdoblje od 2020. do 2023. u Glini je održana panel rasprava na temu prava pacijenata s fokusom na onkološke bolesnike. U raspravi su sudjelovali predstavnici Pravne klinike Pravnog fakulteta, Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Centra za socijalnu skrb, liječnica obiteljske medicine predstavnica KoHOM-a i predstavnici udruga.

1.5. U Johannu Francku održana donatorska akcija za SVE za NJU.

8.5. Obilježen Svjetski dan borbe protiv raka jajnika održanim panelom „To nisu samo ženske stvari“ na temu dijagnostike, liječenja i genetičkog testiranja u kojem su sudjelovali ugledni stručnjaci: prim. mr. sc. Višnja Matković, Zavod za ginekološku onkologiju, Klinika za ženske bolesti i porode KBC Zagreb; dr. Renata Obrad-Sabljak, specijalistica ginekologije i porodništva iz zagrebačkog Doma zdravlja – zapad; prof. dr. sc. Ljiljana Šerman, integrativna psihoterapeutkinja i voditeljica programa genetičko informiranje u Sve za nju; doc. dr. sc. prim. Dražan Butorac, Klinika za ženske bolesti i porodništvo KBC Sestre milosrdnice, predsjednik Hrvatsko društvo za kolposkopiju i bolesti vrata maternice HLZ-a. Panel je u ime bolesnica otvorila Zrinka Ulovec. Panelu je prisustvovala i izaslanica gradonačelnika Mirela Šentija Knežević.

13.5. Održana javnozdravstvena akcija „To nisu samo ženske stvari“ na Bundeku povodom obilježavanja Svjetskog dana borbe protiv raka jajnika u organizaciji udruge Sve za Nju, a pod pokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba. Izaslanica gradonačelnika Grada Zagreba, dr. sc. Romana Galić, zamjenica pročelnice Gradskog ureda za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom pozdravila je nazočne, zahvalivši svima koji su se odazvali na utrku, posebno istaknuvši kako današnja utrka ističe važnost brige o ženskom reproduktivnom zdravlju, naglašavajući važnost prevencije i ranog otkrivanja bolesti i kazavši kako inicijative poput ove su neizmјerno važne jer doprinose podizanju svjesnosti o zdravlju žena i potiču na aktivno sudjelovanje u brzi za vlastito zdravlje.

15.-16. Predstavnice Udruge sudjelovale su na „I. regionalnom kongresu pacijentkinja obolelih od karcinoma dojke“ u Beogradu

21.5. Obilježen 13. rođendan Centra za psihološku pomoć SVE za NJU.

25.5. Predstavnice Udruge sudjelovale su na sastanku u organizaciji Zastupnici u borbi protiv raka na temu „Pregled trendova i stanja zdravstvene zaštite u području raka u RH“.

25.5. Maja Erceg Tušek sudjelovala je na Okruglom stolu u Hotelu Sheraton pod nazivom "Perspektiva kvalitetnih i dostupnih socijalnih usluga za građane u riziku". Organizacija okruglog stola dio je zagovaračkih aktivnosti usmjerenih prema osiguravanju kvalitete i dostupnosti socijalnih usluga, koje se odvijaju u okviru projekta „Razvoj mreže psihosocijalnih savjetovališta za korisnike u riziku“ čiji je nositelj Društvo za psihološku pomoć. Mrežu psihosocijalnih savjetovališta za korisnike u riziku trenutno čini 15 udruga iz Zagreba i Karlovca, među kojima je od samog početka projekta i SVE za NJU. Predstavnice Udruge kroz 2023. godinu sudjelovale su u nizu aktivnosti, edukacija i zagovaranja u sklopu Mreže u svrhu poboljšavanja dostupnosti i kvalitete usluga za korisnike u riziku.

1.6. Predstavnice Udruge sudjelovale su u panelu na dvodnevnoj konferenciji HealthComm Forum u Mozaik Event Centru u Zagrebu. Ovo je prva regionalna konferencija koja spaja stručnjake iz privatnog i javnog zdravstva s komunikacijskom industrijom, a posebna pažnja je usmjerena na pitanje povjerenja građana u zdravstvo.

2.6. Održan Dan otvorenih vrata udruga koji smo posvetili Danu preživjelih od raka koji se obilježava prve nedjelje u lipnju. Predstavljen je zbor udruge Sve za nju pod imenom „Zborkinje“. Dani otvorenih vrata udruga održava se na poziv Ureda za udruge s ciljem informiranja javnosti o radu udruga u lokalnoj i široj zajednici.

9.6. Sudjelovanje predstavnice Udruge na konferenciji MedMed u Grožnjanu

29.6. Sudjelovanje predstavnice Udruge na Okruglom stolu u organizaciji Pravne klinike

6.7. Predstavnice Udruge sudjelovale su na konferenciji ACAP u Sheratonu

31.8.-3.9. 24th IPOS World Congress of Psycho-Oncology - najveća i najutjecajnija međunarodna organizacija na području psihoonkologije čije su članice naše psihologinje, voditeljica Centra za psihološku pomoć Maja Erceg Tušek i naša glavna tajnica Ljiljana Vukota. Maja Erceg Tušek predstavila je na IPOS kongresu u Milanu izloženim posterom rad Udruge i Centra.

2.9. Održan donatorski &body event u organizaciji Andreje Solomun na temu „Menopauza – postizanje balansa i punog potencijala“ za udrugu Sve za nju.

5.9. Aktivno sudjelovanje predstavnice Udruge na sastanku u Ministarstvu zdravstva u prijemu Hrvatske u OECD

7.9. Otvorena izložba Rak i Mir - Korisnice udruge Sve za nju sudjelovale su u kreativnim radionicama "Umjetnost za nas" koje je organizirao Tiflološki muzej u Zagrebu uz podršku Ministarstva kulture i medija. U radionicama su nastali izvrsni likovni radovi koji su zaslužili posebnu izložbu.

11.9. Predstavnice i korisnice Udruge prisustvovalo su na konferenciji "Moja snaga dolazi iznutra" u organizaciji dm drogerie markt Hrvatska.

14.9. Predstavnice Udruge sudjelovale su na cjelodnevnom sastanku udruga u Westinu u organizaciji AZ povodom pripreme kampanje #NeZaboraviMe

15.9. U Maksimiru je održan Sandoz Patient Day na kojem je u panelu sudjelovala naša voditeljica Centra Maja Erceg Tušek uz druge sjajne sugovornike.

22.9. Predstavnice Udruge sudjelovale su na 1. Simpoziju Hrvatskog društva medicinskih sestara – tehničara i primalja HDMSTP na temu "Sestrinstvo i primaljstvo u službi zdravlja žena" na KBCZ

24.9. Race for the Cure Split - predstavnice Udruge ne propuštaju sudjelovati u ovoj manifestaciji. Ove godine ponovo su doputovale u Split na obilježavanje prevencije raka dojke koju organizira Županijska liga protiv raka Split.

27.9. Ispred II. i VII. Gimnazije u Križanićevoj ulici u Zagrebu predstavljen je početak nacionalnog projekta Udruge pod nazivom „Mama, budi zdrava – ružičasti listopad“ koji se ove godine proveo sedmi put za redom pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja i uz podršku Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

28.9. Ljiljana Vukota održala je predavanje Psihoonkologija u praksi u HAZU.

6.10. U požeškoj Gradskoj knjižnici glavna tajnica Udruge Ljiljana Vukota održala je predavanje o prevenciji raka dojke. Sve je organizirala profesorica iz Osnovne škole Antuna Kanižlića u sklopu obilježavanja mjeseca borbe protiv raka dojke Mama, budi zdrava – Ružičastog listopada.

6.10. Prof. dr. sc. Ljiljana Šerman predstavila je Sve za nju kutak za genetičko informiranje na 14th Balkan Congress of Human Genetics and 9th Rare Disease SEE Meeting.

12.10. Predstavnica Udruge sudjelovala je na Stručnom sastanku Hrvatskog senološkog društva „Dobroćudne i granične promjene u dojkama: dijagnostički i terapijski izazovi“ u HLZ

19.10. Medijima predstavljena kampanja #NeZaboraviMe. Sve za nju je udruga koja je od samih početaka uključenja u ovu temu i nastavljamo to činiti i dalje u zajedničkoj inicijativi s udrugama Nismo same, Europa Donna, Caspera i Ja-Ka. Više o kampanji na www.nezaboravime.hr

20.10. U Udrizi je održano predavanje u sklopu terenske nastave učenicima Škole za medicinske sestre Vinogradarska.

20.10. Donatorska C&A akcija – C&A donirao je poklon bonove za korisnice Sve za nju i organizirao kupovinu za pamćenje na kojoj je gost bio i Bruno Šimleša.

25.10. Ljiljana Vukota sudjelovala je u panelu koji je kompanija AstraZeneca organizirala za zaposlenike u mjesecu borbe protiv raka dojke.

26.10. Ljiljana Vukota održala je predavanje o prevenciji karcinoma dojke i aktivnostima Udruge za zaposlenike tvrtke Infobip

26.10. Muzej čokolade organizirao je besplatan posjet Muzeju za korisnice Udruge.

28.10. Predstavnice Udruge sudjelovale su na Paneuropskoj konferenciji Europa Donne u Westinu

30.10. Predstavnice Udruge sudjelovale su u Hotelu Zonar na sastanku kojom prilikom je osnovana platforma organizacija koja se priključila ECO u borbi protiv HPV-a.

3.11. Predstavnica Udruge sudjelovala je na konferenciji Futur Z u Opatiji

8.11. Maja Erceg Tušek s profesoricom Ljiljanom Šerman upoznala je studente završnih godina medicine u posjeti Centru s aktivnostima Udruge i Centru s osrvtom na genetičko informiranje u Udrizi.

9.11. Predstavnice Sve za nju održale su izvrstan okrugli stol „Psihoonkologija u praksi“ na 30. godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa u Hotelu Antunović. O psihoonkologiji i svome iskustvu u radu s

bolesnicima su govorile psihologinje i psihoterapeutkinje Maja Erceg Tušek, Dea Ajdukovic, Ljiljana Šerman, Ivona Poljak, onkologinja Ivana Kukec i supervizorica našeg tima Irena Bezić. Moderirala je Ljiljana Vukota.

9.-12.11. Predstavnice Udruge sudjelovale su na Kongresu HDIO u Splitu. Hrvatsko društvo za internističku onkologiju je u sklopu 15. kongresa u Radisson Blu Hotelu Split u program uvrstilo po prvi put i Sekciju za pacijente pod nazivom "Partnerstvo za bolje ishode liječenja" te su korisnice Udruge organizirano doputovali u Split kako bi pratili Sekciju u subotu 11. studenoga 2023.

14.11. Predstavnice Udruge Ljiljana Vukota i Maja Erceg Tušek bile su na sastanku u Specijalnoj bolnici Sv. Katarina gdje ih je primio prof. dr. sc. Dragan Primorac, predsjednik Upravnog vijeća bolnice sa suradnicima dr. Petrom Brlekom, specijalizantom medicinske genetike, doc. dr. sc. Vedranom Škarom i doc. dr. sc. Petrom Projicem. Razgovaralo se o ulozi i važnosti genetičkog testiranja sada i u budućnosti za liječenje i prevenciju zločudnih bolesti te o nastojanjima da se osiguraju uvjeti za proširenje opsega testiranja gena povezanih s povećanim rizikom za nastanak karcinoma, uključujući testiranje gena BRCA1 te BRCA2.

16.11. Radni sastanak u Udrizi s predstavnicima stručnih društva, zdravstvenih ustanova i institucija u sklopu kampanje #NeZaboraviMe.

20.11. Započela je praksa za novu generaciju studenata propedeutike s Veleučilišta Edward Bernays koja se nastavila u 2024. pod mentorstvom Ljiljane Vukote i Maje Erceg Tušek

23.11. U Westinu održan okrugli stol u sklopu kampanje #NeZaboraviMe. Inicijativa #NeZaboraviMe organizirala je sastanke s ključnim akterima unutar javnozdravstvenog sustava iz kojih je proizašlo pet ključnih zahtjeva pod imenom „5 do 12“, usmjerenih na povećanje dostupnosti BRCA testiranja u Hrvatskoj:

1. Raspisivanje natječaja za uspostavljenu specijalizaciju iz medicinske genetike u skladu s Planom specijalizacija i osigurati potrebeni broj specijalista u budućnosti
2. Zapošljavanje i ospozobljavanje stručnjaka potrebnih za laboratorijski rad
3. Edukacija stručnjaka za rad u genetičkim savjetovalištima (do završetka specijalizacije), čija je uloga nezamjenjiva u savjetovanju i postupanju sa svim osobama koje dolaze na savjetovanje i testiranje
4. Uspostavljanje centra ili centara izvrsnosti, odnosno mreže savjetovališta i mreže laboratorija, kojom će se precizno definirati koraci i lokacije za provođenje savjetovanja i testiranja te osigurati zajednička baza podataka iz laboratorija s ciljem boljeg praćenja
5. Podizanje svijesti i informiranje o BRCA testiranjima – kako opće javnosti, prvenstveno žena, tako i dijela stručne javnosti, uključujući specijaliste obiteljske medicine koji imaju važnu ulogu u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i prevenciji.

6.12. Predstavnica Udruge sudjelovala je na sastanku skupine ZASTUPNIKA U BORBI PROTIV RAKA (ZBPR)

6.12. U prostorijama Udruge održano je predbožićno druženje. Nastupio je pjevački zbor udruge „Zborkinje“ s prigodnim božićnim pjesmama. U dvorištu je održan adventski domjenak.

7.12. Održana ZIRS konferencija u Hotelu Antunović, predavanje predsjednice Udruge dr. Almenke Balenović na kojemu su bile prisutne predstavnice Udruge. Organizatori su prigodno donirali Udrugu.

8.12. U VIP salonu na stadionu Maksimir GNK Dinamo i Zaklada Nema predaje predali su donaciju Udrudi žena oboljelih i liječenih od raka SVE za NJU. Predaji donacije prisustvovali su u ime GNK Dinamo i Zaklade Nema predaje član uprave kluba Darko Podnar, predstavnici zaklade Ivan Kelava i Iva Cigrovskij te glasnogovornik kluba Marko Bošnir. U ime Udruge SVE za NJU prisutne su bile glavna tajnica Ljiljana Vukota te predstavnice udruge Nikolina Jurković, Marina Zubak i Kristina Varsamopoulos. Događaju se pridružio prvotimac Dinama Sadegh Moharrami koji je sudjelovao i u promotivnoj kampanji posebnih ružičastih dresova prije same utakmice.

11.12. Maja Erceg Tušek sudjelovala je u panelu na AZ summit panelu na međunarodnom sastanku zaposlenika tvrtke AstraZeneca u Rijeci.

12.12. Zbor Udruge „Zborkinje“ nastupio je na Medicinskom fakultetu kao pozvani gostujući zbor prvi put izvan Udruge na Donatorskom božićnom koncertu Pjevačkog zbora studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu „Lege artis“. Tijekom koncerta prikupljane su donacije za Udrugu.

13.12. Održan je „7th stakeholder event on biosimilar medicinal products“ u Briselu. Dvadesetak govornika iz različitih uglednih agencija i organizacija, među kojima je i EMA, aktivno je sudjelovalo u četiri sekcije na kojima se raspravljalo o biosličnim lijekovima u EU. Hrvatsku delegaciju činile su Kristina Vitas Gomirac, Ana Soldo, Sanja Matić i Ljiljana Vukota, glavna tajnica udruge Sve za nju. Uvodno predavanje održala je u ime pacijenata Ljiljana Vukota.

15.-16.12. Ljiljana Vukota je održala predavanje na stručnom skupu „The World of Biosimilars“, Hospira / Hotel Amadria

16.12. Ljiljana Vukota je zajedno s korisnicama Kristinom Varsamopoulos i Marinom Zubak sudjelovala na panelu u Buzinu u organizaciji Sekcije za onkološko ljekarništvo Hrvatskog farmaceutskog društva

20.12. Predsjednica Udruge i Glavna tajnica sudjelovale su na obilježavanju 18-te godišnjice Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke u Velvetu, Zagreb.

Donatorske akcije listopad 2023:

- Afrodita
- Lijepa.hr
- Manner
- Sophie la Girafe: <https://www.facebook.com/reel/268369942843117>
- PickBoxTV
- C&A – shopping za korisnice Udruge
- Hrvatski prvak je tijekom listopada – mjeseca borbe protiv raka dojke organizirao online aukciju dresova prve momčadi Dinama s utakmice 12. kola SuperSport HNL-a protiv Gorice. Dresove je krasila posebna vrpca koja simbolizira borbu protiv raka dojke. Aukcija je održana putem platforme @matchwornshirt.official koja je partner Dinama, a prikupljen je iznos od 6.059,00 eura.
- Muzej čokolade - od svake prodane ulaznice, donirali 1 EUR za udrugu Sve za nju

5.2. Projekti i natječaji u 2023.

Provedeni su različiti projekti i programi u Centru za psihološku pomoć financirani u neposrednom partnerstvu ili na natječajima i javnim pozivima tvrtki, ministarstva, Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Tijekom 2023. godine provođeni su mnogi projekti, a ovdje izdvajamo najvažnije.

Rakoborni

Uspješno je završen Projekt „Osnaži, pomaži – zajednica rakobornih“ – akronim „Rakoborni“ odobren je u sklopu ESF Poziva “Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice” proveden je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP), Prioritetne osi 4. „Dobro upravljanje“, Investicijskog prioriteta 11.ii „Izgradnja kapaciteta za sve dionike koji osiguravaju obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje, osposobljavanje te zapošljavanje i socijalne politike, uključujući uz pomoć sektorskih i teritorijalnih paktova radi omogućavanja reformi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini“, Specifičnog cilja 11.ii.1 „Razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva, osobito udruga i socijalnih partnera, te jačanje civilnog i socijalnog dijaloga radi boljeg upravljanja“.

Provedba je započela 19.04.2022. Projekt ukupne vrijednosti od 499.063,21 kuna omogućio je neposrednu psihosocijalnu podršku za najmanje 75 onkoloških bolesnika putem 625 individualnih savjetovanja i sastanaka grupe podrške, dok je za profesionalne savjetovatelje i volontere za pružanje peer podrške osigurana supervizija. U sklopu projekta, a s ciljem boljeg i kvalitetnijeg pružanja logističke i psihosocijalne podrške bolesnicima diljem Hrvatske, održala se i formalna edukacija zaposlenika i volontera udruge SVE za NJU i

partnera – Hrvatske udruge leukemija i limfomi. U Udrudi za pomoć ženama oboljelima od raka dojke Sv. Agata – Glina provedena je “in-house” edukacija volontera za pružanje podrške oboljelima. Voditeljica projekta je Nikolina Jurković, a na realizaciji aktivnosti sudjelovalo je 10 psihologa i psihoterapeuta, 2 supervizora te volonteri. U prvih 6 mjeseci već je realizirano više od planiranog što se tiče broja korisnika i broja savjetovanja. Projekt je uspješno završen 19.04.2023.

Osnaživanje za socijalnu rehabilitaciju

„Osnaživanje za socijalnu rehabilitaciju i reintegraciju onkoloških bolesnika“ naziv je trogodišnjeg programa koji je Udruga provodila u razdoblju od lipnja 2020. do kraja svibnja 2023. u sklopu natječaja „Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju udruge“ Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a odnosi se na usluge kojima se osigurava reintegracija socijalno osjetljivih skupina u život zajednice. Projekt je provodila

udruga SVE za NJU u partnerstvu s Pravnom Klinikom Pravnog fakulteta u Zagrebu i u suradnji s udrugama Sv. Margareta iz Dubrave, Sv. Agata iz Gline i Vila za Liku iz Gospića.

HELPDESK SVE za NJU

Trogodišnji je program financiran od strane Ministarstva zdravstva, na temelju Natječaja za prijavu trogodišnjih programa iz područja psihosocijalne potpore u RH. Razdoblje provedbe programa je od prosinca 2022. do 2025. Glavna aktivnost je organizirana psihosocijalna potpora koja je dio potpornog liječenja onkoloških bolesnika, ali nedovoljno zastupljena u sustavu i zajednici. Program je osigurao oboljelim ženama stručnu i besplatnu psihosocijalnu podršku tijekom liječenja i oporavka. U program se može uključiti svaka žena oboljela od bilo koje vrste raka u bilo kojoj fazi liječenja ili oporavka. Za uključivanje u program nije bilo potrebno biti članom Udruge. U okviru odobrenih sredstava tijekom trajanja programa je realizirano 265 individualnih savjetovanja, 115 inicijalnih razgovora, u program je uključeno 279 korisnika.

Pet plus 2023

Program financiran iz područja zaštite zdravlja iz Proračuna Grada Zagreba za 2023. Provodio se od svibnja 2023. do svibnja 2024. Ostvarene su aktivnosti inicijalnih razgovora i individualnog psihosocijalnog savjetovanja korisnica i članova obitelji.

Z3 – zrela, zdrava, zadovoljna

Program financiran iz područja socijalnog i humanitarnog značenja iz Proračuna Grada Zagreba za 2023. Provodio se od svibnja 2023. do svibnja 2024. ostvarene su aktivnosti inicijalnih razgovora, produženog individualnog savjetovanja i grupe podrške.

Psihološka podrška ženama oboljelima od raka 2023.

Program financiran sredstvima Zagrebačke županije, provodio se kroz cijelu 2023. Provodilo se individualno psihosocijalno savjetovanje i grupe podrške.

RINO „Rana intervencija – najbolja opcija“

Projekt je ostvaren uz finansijsku podršku tvrtke Novartis, usmjeren je prema ciljnoj skupini žena s ranim rakom dojke kako bi povećali razinu informiranosti, zdravstvene pismenosti i educiranosti bolesnica i paralelno im pružili sveobuhvatnu podršku, smanjili intenzitet nuspojava i pomogli u održavanju adherencije. Projekt obuhvaća sve aspekte koji mogu tome pridonijeti: izbor terapije (endokrino liječenje i edukaciju bolesnica o nuspojavama), adherenciju, suportivnu terapiju, životni stil (prehranu i tjelesnu aktivnost), multidisciplinarni pristup bolesnicama koji uključuje psihoonkološku pomoć stručnjaka psihologa i psihoterapeuta i aktivno uključivanje bolesnica u liječenje i oporavak. Aktivnosti projekta uključuju individualno psihološko savjetovanje, predavanja (Menopauza i seksualnost - seksualne teškoće žena, dr. sc. Goran Arbanas, psihijatar i seksualni terapeut; Prehrana i

tjelesna aktivnost u menopauzi, Margareta Benković, nutricionistica; Život bez estrogena – privremena, prijevremena i trajna menopauza, Petra Kejla, dr. med., ginekologinja). Projekt se nastavlja u 2024. godini.

Program mentorske podrške – Žena kao ti

Peer Navigation Program/Program mentorske podrške – *Žena kao ti* izradila je skupina stručnjaka iz SAD i Europe uz podršku tvrtke Novartis. Program se brusio na radionicama u nekoliko zemalja, među ostalim i u Hrvatskoj. SVE za NJU odabrana je kao udruga koja bi mogla iznijeti prva ovaj program u svijetu, jer je procijenjeno da ima dovoljno stručnih iskustava i resursa. Predstavnice Udruge bile su članice radne grupe koja je radila na modifikaciji i finalizaciji programa. Pilot programa provodio se u partnerstvu s Klinikom za tumore KBC Sestre milosrdnice. Program je promoviran u travnju 2022.

Provedena je edukacija osam mentorica koje će pružati podršku oboljelim ženama, a edukacija se nastavila kroz interviziju i superviziju. U programu edukacije mentorica sudjelovali su stručnjaci iz Udruge Gordana Heidler, Maja Erceg Tušek i Ljiljana Vukota te iz Klinike za tumore doc. dr. sc. Robert Šeparović, pročelnik Zavoda za internističku onkologiju, onkologinja dr. sc. Ana Tečić Vuger i glavna sestra Andreja Jurić. Zadatak mentorica je pružati emocionalnu podršku, informirati o pravima i korisnim kontaktima, dati savjet i praktičku podršku, a oboljele žene dobivaju i osjećaj dodatne brige i podrške, razumijevanja, osjećaj dobrobiti, bit su bolje informirane i osnažene, bolje artikuliraju svoje potrebe i uspješnije se zauzimaju za sebe te su pripremljenije za terapijske postupke. Među prvim mentoricama su Martina Borovec, Nada Đurinec, Vlasta Plečko, Sanja Ravlić, Ljiljana Šegović Pivac, Dubravka Tarle i Hermina Tomaić Marinić. Pilot Program završio je u ožujku 2023. godine, a u prosincu je započela edukacija novih mentorica i implementacija Programa.

Mama, budi zdrava – Ružičasti listopad 2023.

Nacionalni projekt "Mama, budi zdrava – Ružičasti listopad" udruge SVE za NJU ove je godine proveden sedmi put u 192 osnovnih, srednjih škola i vrtića u svim županijama s ciljem promicanja Nacionalnih programa za rano otkrivanje raka dojke i poticanja žena na brigu o zdravlju. Provodio se tijekom mjeseca listopada i studenog. Promocija projekta održana je u Zagrebu u II. gimnaziji. Sudjelovalo je 64 500 učenika i nastavnika, a toliko je i letaka podijeljeno. Svako dijete i učenik dobilo je edukativni letak za majku. Letak je personaliziran na način da su djeca upisivala svoje i ime svoje majke. Time smo na tisuće žena pomogli osvijestiti o važnosti brige za njihovo zdravlje u Međunarodnom mjesecu borbe protiv raka dojke. U školama su snimljene brojne fotografije, video poruke učenika "Mama, budi zdrava", ali i provedene brojne druge aktivnosti poput predavanja, izrade edukativnih plakata, letaka i pisanih poruka posvećenih zdravlju te dizanju svijesti o važnosti čuvanja zdravlja i usvajanja zdravih životnih stilova.

Projekt je proveden pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja te uz podršku Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, kao i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Projekt su također podržale tvrtke Manner, Roche, Pfizer, Avon i AstraZeneca. Udruga je za projekt dobila nagradu Europske komisije EU Health Award 2022 godine.

Putovanja u priči i slici

Prema ideji Renate Bačanek 2022. započeo je program u suradnji s Međunarodnom zajednicom Zagreba, posebno s Međunarodnim klubom žena Zagreb u kojem u Udrugu dolaze članice Kluba i Zajednice te kroz osobnu priču uz prezentaciju predstavljaju zemlje i krajeve u kojima su rođene ili dugo živjele. Svaka gošća o svojoj zemlji, gradu, načinu života i pritom ispriča i o svome životu što stvara posebnu autentičnost. Ovogodišnji ciklus započeli smo s putovanjem u Južnu Afriku. Kroz predjele te divne zemlje vodile su nas Sheridan Arnett i Nela Puđa.

#NEZABORAVI ME

U listopadu je medijima predstavljena kampanja #NEZABORAVIME. SVE za NJU je udruga koja je od samih početaka uključenja u ovu temu i nastavljamo to činiti i dalje u zajedničkoj inicijativi s udrugama Nismo same, Europa Donna, Caspera i Ja-Ka. Pratite kampanju na www.nezaboravime.hr

SVE za NJU s partnerima Hrvatskim društvom za ginekološku onkologiju te udrugama Nismo same, „JA KA“ i Hrvatskim društvom medicinskih sestara, tehničara i primalja nastavila je s kampanjom pod nazivom „Ne zaboravi me“. Kampanja je pokrenuta u veljači 2020. godine s ciljem osvještavanja žena o važnosti genetičkog testiranja te poticanja žena na razgovor s liječnikom o genetičkom testiranju. Svaka žena oboljela od raka jajnika treba znati je li kandidat za genetičko testiranje na mutacije BRCA gena. Mutacije BRCA gena povećavaju rizik za razvoj raka jajnika i raka dojke, a kod oboljelih žena rezultat testa može biti od odlučujuće važnosti pri izboru terapije. Udruga je u suradnji s liječnicima otvorila mogućnost savjetovanja i individualnog informiranja o testiranju BRCA gena i liječenju. Svaka bolesnica zaslužuje detaljne informacije o testiranju i značaju rezultata testa u izboru terapije. Kampanja je skretala pažnju na edukaciju bolesnica o važnosti BRCA testiranja pod sloganom #NEZABORAVIME.

Objavljuvane su preventivne, informativne poruke i edukativne poruke, te video zapise povezane s BRCA testiranjem, ranim otkrivanjem, iskustvom i prevencijom raka jajnika. Održana su i stručna predavanja za pacijentice i zdravstvene djelatnike koji se bave ovim područjem. Tijekom 2022. godine proveden je nastavak kampanja #NEZABORAVIME u sklopu koje je naglasak stavljen na testiranje žena s rakom dojke u terapijske i prediktivne svrhe.

Dodjela nagrade Vesna Andrijević Matovac – VAM za 2022.

VAM je jedina nagrada koja se na nacionalnoj razini dodjeljuje pojedincu za djelovanje u zajednici i doprinos na području prevencije raka, promicanja zdravlja i skrbi za oboljele. Upravni odbor Sve za nju razmotrio je prijedloge pristigle na Javni poziv za 2022. i donio odluku da se Nagrada Vesna Andrijević Matovac – VAM za 2022. dodijeli Sonji Grgat, osnivačici i predsjednici udruge Caspera iz Splita. Dodjela je održana u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog uz prigodan domjenak.

Onkološki kongres HDIO

Hrvatsko društvo za internističku onkologiju je u sklopu 15. kongresa u Radisson Blu Hotelu Split u program uvrstilo Sekciju za pacijente pod nazivom "Partnerstvo za bolje ishode liječenja". Udruga je organizirala odlazak korisnika na Kongres, a takvo sudjelovanje dogodilo se prvi put od osnivanja HDIO.

5.3. Članstvo Udruge u drugim organizacijama

Udruga je članica European Cancer Patient Coalition (ECPC), International Cervical Cancer Prevention Association (ICCPA), World Ovarian Cancer Coalition (WOCC), članica je i jedna od osnivačica Saveza udruga protiv raka dojke (SURD) te je članica ABC Global Alliance-a od 2021. godine. Predstavnici Udruge sudjeluju na sastancima i u realizaciji akcija i projekata obilježavanje Europskog tjedna prevencije raka vrata maternice (ICCPA), obilježavanje Svjetskog dana borbe protiv raka jajnika (WOCC), sudjelovanje na sastancima i konferencijama (ECPC). Predstavnice Udruge članice su organizacija ESMO i IPOS. U okviru suradnje s drugim društvima i organizacijama civilnog društva posebno ističemo Udrugu za edukaciju i savjetovanje Krugovi s kojima surađujemo u pružanju finansijske pomoći oboljelim ženama u okviru Projekta „I jedna kuna je dovoljna“. Pomoć koju Krugovi pružaju oboljelima je od izuzetne važnosti.

Udruga je aktivno uključena u rad **Mreže psihosocijalnih savjetovališta za korisnike u riziku** koju čini 15 udruga iz Zagreba i Karlovca: Ambidekster Klub, Društvo za psihološku pomoć, Hrabri telefon, Iskra CES, Krijesnica, Psihološki centar Tesa, Rehabilitacijski centar za stres i traumu, Sirius – Centar za psihološko savjetovanje, edukaciju i istraživanje, SVE za NJU, Udruga Igra, Udruga roditelja Korak po korak, Udruga za unapređenje kvalitete života „Karika“

Karlovac, Udruga Zvončići, Udruženje Djeca prva i Ženska grupa Karlovac „Korak“. Mreža je osnovana u okviru trogodišnjeg projekta koji Društvo za psihološku pomoć provodi od 1. siječnja 2021. godine, u suradnji s partnerskim organizacijama. Skupa s članicama Mreže Udruga je sudjelovala u više javnih savjetovanja koja zahvaćaju pružanje usluga korisnicima, uključujući i javno savjetovanje oko prijedloga Pravilnika o standardima kvalitete socijalnih usluga. Predstavnice Udruge sudjeluju na sastancima, edukacijama i skupovima u organizaciji Mreže.

5.4. Sudjelovanje Udruge na stručnim skupovima

Predstavnici Udruge sudjelovali su na različitim stručnim skupovima u svrhu vlastite edukacije, ali i prezentacije rada Udruge i Centra stručnoj javnosti. S obzirom da je pružanje psihosocijalne pomoći glavna zadaća Centra, tako su i stručni skupovi na kojima se prezentirao rad Udruge uglavnom skupovi psihologa, liječnika, medicinskih sestara i tehničara, ali i različiti okrugli stolovi, paneli i sl. na stručne teme namijenjeni široj publici.

Predstavnici Udruge sudjelovali su na različitim sastancima, okruglim stolovima i tribinama koje su organizirale različite kompanije, institucije i druge organizacije te preventivnim i humanitarnim akcijama kao podrška aktivnostima drugih udruga. Te aktivnosti spomenute su u poglavlju 5.1. Predstavnice Udruge pozivane su na stručne sastanke vezano uz pitanja implementacije Nacionalnog strateškog okvira protiv raka budući da je Udruga sudjelovala u izradi NSOPR. Predstavnica Udruge je članica Povjerenstva Ministarstva zdravstva za praćenje procesa prevencije, dijagnostike i liječenja u sustavu zdravstva na području onkologije u post COVID periodu.

5.5. Informiranje javnosti

Temeljni i najažurniji način informiranja javnosti odvija se putem Facebooka, Instagrama i web stranice www.svezanju.hr. Tijekom godine o aktivnostima Udruge izvještavali su različiti web portalni, dnevni i tjedni tisk, stručni časopisi, različite TV kuće i radio postaje. U povodu važnijih događaja, medijima se uputi posebna obavijest ili se organizira konferencija za medije. Javnost je o svakoj akciji bila obaviještena putem medija Udruge, a dio i putem javnih medija. Različite televizijske kuće snimile su više priloga povezanih s aktivnostima Udruge, a predstavnici Udruge gostovali su u više TV emisija. Izvješće o radu Udruge dostupno je na web stranici nakon što ga usvoji Skupština.

Zahvaljujući donaciji Presscuta imamo informaciju o člancima u tiskanim medijima. Prema izvješću, Udruga je tijekom 2023. spomenuta u 34 članka i u 21 televizijska priloga/videa. Objave na Internetskim portalima, TV i radijske emisije i gostovanja premašuju taj broj. Samo o projektu Mama, budi zdrava objavljeno je preko 36 članaka na različitim portalima nacionalnim i lokalnim, a video snimke koje su snimljene u projektu u školama pregledane su tisuće puta.

6. Izvješće Centra za psihološku pomoć za 2023. godinu

Tražiti psihološku pomoć je znak mudrosti, a ne znak slabosti!

Centar za psihološku pomoć osnovan je s ciljem jačanja kapaciteta žena za suočavanje s bolešću i liječenjem, pomoći u rehabilitaciji i povratku životnih uloga, poboljšanja kvalitete života, pomoći i podrške partnerima i obiteljima, efikasnijeg liječenja žena, informiranja i edukacije. Programe provode stručnjaci, a svi programi su za korisnice i korisnike¹ besplatni.

¹ U daljem tekstu izraz korisnice jednako se odnosi i na korisnike.

6.1. Korisnice

Pod pojmom korisnice, u ovom izvješću, mislimo na korisnice i korisnike koji su uključeni u programe, psihološke i druge tretmane i smještaj u Centru i za koje se u strukturiranom upitniku prikupljaju različiti podaci (osobni, sociodemografski, podaci o bolesti, liječenju, planiranje tretmana, životne navike i sl.). Tijekom 2023. u Centar se javilo 300 novih korisnika, a uključujući i korisnice iz prethodnih godina, to su ukupno 2 872 korisnice. U ovaj broj nisu uključene osobe koje dolaze na jednokratno ciljano savjetovanje i informiranje ili im se takva pomoć jednokratno pruža telefonom ili mailom za područje cijele Hrvatske.

6.2. Programi

Programi su podijeljeni na psihološke tretmane, savjetovališta, edukacijsko-terapijske programe i program smještaja u Centru za vrijeme liječenja ili kontrola te komplementarne programe. Svi programi za koje je to bilo moguće provodili su se putem telefona, različitih aplikacija, videopozivom ili putem aplikacije Zoom.

Psihološki tretmani

- Individualno savjetovanje i psihoterapija
- Grupe podrške – uz stručnog voditelja
- Obiteljsko i partnersko savjetovanje u situaciji bolesti

Savjetovališta

- Psihološko telefonsko savjetovalište za oboljele i liječene žene, članove njihovih obitelji i druge bliske osobe koji nisu u mogućnosti fizički dolaziti u Centar.
- Savjetovalište za prehranu
- Informiranje i savjetovanje o pravima u suradnji s Pravnom klinikom
- Informiranje o naslijednim karcinomima

Edukacijsko - terapijski programi

Program edukacije bolesnica iznimno je važan radi kvalitetnog informiranja i podizanja razine zdravstvene pismenosti. U tu svrhu organiziraju se predavanja uglednih stručnjaka iz različitih centara u RH uglavnom onkolozi, ali i drugi stručnjaci. Edukacijsko - terapijske radionice organiziraju se u području psihoedukacije, nutricionizama i sl. Pored toga organizirani su komplementarni programi: vježbanje joge, tai chi, povremene art radionice, plesne radionice, dramska grupa, radionice disanja, kreativnog pisanja i slične opuštajuće radionice.

Smještaj korisnica u Centru

U smještajnoj jedinici soba, kupaonica i čajna kuhinja) osiguran je besplatan smještaj žena s prebivalištem izvan Zagreba za vrijeme liječenja ili višednevnih kontrola u zdravstvenim ustanovama u Zagrebu.

Svi programi su za korisnice i korisnike besplatni.

6.3. Statistički prikaz i interpretacija

Tablica 1. Novodošle korisnice uključene u programe Centra za psihološku pomoć u razdoblju od 2010. do 2023. godine

Godina	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Broj novodošlih	217	107	154	174	170	211	207	213	224	204	334	356	300	2872	

U Tablici 1. je broj novodošlih korisnica tijekom godina koje su protokolirane kroz uvodni razgovor i popunjavanje ulaznog upitnika. Ukupno je upisano **2 872** novodošlih korisnica do kraja 2023. Broj je stabilan i usklađen s mogućnostima Udruge za pružanje odgovarajuće usluge dugotrajnjeg savjetovanja i sudjelovanja u većem broju programa. Tijekom 2021. došlo je do značajnijeg porasta korisnica i taj broj je zasad stabilan. Unatoč povećanom broju tim Udruge je zajedno sa stalnim suradnicima uspješno pružio sve potrebne usluge bez ikakvih ograničenja. Također je zadržan trend savjetovanja putem digitalnih aplikacija i telefona.

U bazu podataka korisnica koje su uključene u programe Centra upisano je **300 novodošlih korisnica tijekom 2023.** U ovom broju nisu uračunate žene niti članovi obitelji koji trebaju samo informativne razgovore i odgovore na neka konkretna pitanja ili kratkotrajnu podršku i savjetovanje ili informaciju o pravima. Dio korisnica koje su se uključile u programe ranijih godina nastavile su sudjelovati i 2023. te se s tim broj aktivnih korisnica kreće oko 500.

Individualni i grupni programi

Tablica 2. Individualno i grupno psihološko/psihosocijalno savjetovanje tijekom 2023.

Partnersko i obiteljsko savjetovanje	Grupa podrške zajednička-br. susreta	Individualno savjetovanje	Uvodni razgovori	Praćenje tijekom liječenja
7	52	2852	300	113

Psihoterapeuti, psiholozi i drugi stručnjaci realizirali su **7** partnerskih i obiteljskih savjetovanja, održana su **52** sastanka grupe podrške u dvije grupe od kojih je druga grupa formirana u svibnju 2022. Prije epidemije prevladavala su savjetovanja u fizičkim susretima, a telefonsko i online savjetovanje bilo je rezervirano za žene koje žive izvan Zagreba ili su u lošem zdravstvenom stanju, no to se sasvim promjenilo tako da se individualno savjetovanje najčešće odvijalo telefonski/online. Obavljena su **2 852** individualna savjetovanja putem telefona i uživo za oboljele žene koje su uključene u program individualnog savjetovanja. Prije uključivanja u programe, u pravilu sa svakom novodošlom korisnicom provede se uvodni razgovor s psihologinjom i takvih razgovora je bilo **300.** Korisnice koje se ne uključuju u program kontinuiranog individualnog savjetovanja, uključuju se u program praćenja ili u neke

druge programe. U programu praćenja obavljeno je 113 razgovora. Sve zajedno tijekom godine obavljena su **3 272 individualna psihološka/psihosocijalna savjetovanja**.

Pored individualnog savjetovanja za korisnice koje su uključene u programe Centra zaposlenici i vanjski suradnici putem telefona, maila, poruka kroz FB i sl. obave brojna savjetovanja, informativne i savjetodavne razgovore koji nisu u Tablici 2. Radi se o ženama ili članovima obitelji koje nisu protokolirane/ubilježene u Centar kao korisnice, ali trebaju informaciju i savjet i većinom se radi o osobama koje ne žive u Zagrebu ili radi zdravstvenog stanja ne mogu doći u Centar osobno.

Koordinatorica Centra na dnevnoj osnovi daje različite informacije putem telefona, ne samo korisnicama, nego i građanima koji trebaju bilo kakvu informaciju u tijeku liječenja, a često se to odnosi na funkciranje zdravstvenog sustava. Takvi razgovori se ne bilježe niti su uključeni u tablično izvješće. Procjena se vrši na temelju pristiglih upita različitim kanalima tijekom godine.

Grupe podrške

Jedna grupa podrške sastaje se utorkom jednom tjedno već dugi niz godina. Rad se odvija hibridno kako bi grupi mogle prisustvovati žene koje su se u grupu uključile tijekom pandemije. Tijekom godine na grupu 1 dolazilo je **20** korisnica. Voditeljica grupe je psihoterapeutkinja Katica Rendulić.

Druga grupa podrške za mlađe žene formirana je u svibnju 2022. sastaje se svaki drugi tjedan i u tu grupu je tijekom godine dolazilo **11** korisnica. Voditeljica grupe je psihologinja Maja Erceg Tušek.

Ukupno su **održana 52 sastanka grupa podrške na kojima su zabilježena 603 dolaska**.

Savjetovališta

Tablica 3. Savjetovanje i informiranje

Vrsta savjetovališta	Informiranje bez upisa u bazu	Savjetovalište za prehranu	Pravno savjetovanje	Informiranje o nasljednim karcinomima
Broj savjetovanja	250	141	39	24

Informiranje i savjetovanje bez upisa u bazu korisnica

Realizirano je najmanje 250 savjetovanja putem raznih medija (telefonski, putem maila ili FB) za žene i članove obitelji iz Zagreba i drugih gradova ili inozemstva koje nisu upisane u evidencije kao korisnice Centra. Ti razgovori su informativni i savjetodavni, ali pozivatelji nisu uključeni formalno u programe i nisu evidentirani kao korisnici. Primjećuje se da članovi obitelji i muškarci češće žele savjetovanje bez registracije korisničkog statusa.

Najviše razgovora obavila je koordinatorica koja se javlja na info telefon. Slične razgovore obavljaju i drugi zaposlenici i njima su obuhvaćene žene i muškarci² iz cijele Hrvatske, ali se pozivi statistički ne obrađuju i ne bilježe jer su više informativnog karaktera i ima ih previše da bi se protokolirali.

² Muškarci su korisnici usluga kao članovi obitelji i na projektnoj osnovi kao bolesnici.

Savjetovalište za prehranu

Centar ima savjetovalište za prehranu od ožujka 2013., koje vodi nutricionistica. Individualno savjetovanje omogućeno je svim korisnicama neposredno u Centru, putem telefona i mailom. Tako se edukacija iz nutricionizma u programu Edukacijsko-terapijskih radionica odlično uklapa u rad individualnog savjetovanja u području prehrane. Savjetovanja su prilagođena potrebama korisnika i neke od njih u savjetovalište dolaze višekratno.

Savjetovalište za prehranu uključuje:

- istraživanje literature – formiranje baze stručne literature korisne za rad u savjetovalištu
- proučavanje literature i stručnih radova na temu pravilne prehrane onkoloških bolesnika
- primjenu upitnika za prikupljanje podataka o prehrambenim navikama
- individualno savjetovanje korisnica
- izradu individualnih sustava pravilne prehrane
- vođenje baze podataka o prehrambenim navikama oboljelih
- istraživanje i analizu prikupljenih podataka o prehrani korisnica
- sudjelovanje u izradi edukativnih materijala za oboljele o prehrani
- suradnju s psiholozima i psihoterapeutima u pružanju podrške kod integracije promjena u prehrani i razvoju zdravijeg životnog stila
- suradnju s liječnicima i drugim stručnjacima u pogledu izrade sustava prehrane i savjetovanja korisnica
- suradnju s kolegama u drugim organizacijama i institucijama.

Tijekom 2023. provedeno je **141 savjetovanje** korisnica u zakazanim terminima. Manji broj savjetovanja obavljen je u Centru uživo, a veći broj putem telefona ili online. Savjetovanje i dodatno informiranje odvija se i putem maila, pogotovo kad su u pitanju kratki dodatni upiti korisnica nakon održanog savjetovanja putem telefona. U savjetovalište dolaze i članovi obitelji kako bi pružali kvalitetnu podršku oboljelima, osobito ako se neposredno brinu o njihovoj prehrani.

Pravno savjetovalište - Pravna klinika

Volonteri Pravne klinike, Pravnog fakulteta u Zagrebu obavljaju savjetovanja korisnica u kompleksnijim pravnim pitanjima, ne samo iz područja prava pacijenata nego i drugih područja pravne problematike. Ipak, najveći broj upita odnosi se na prava onkoloških bolesnika tijekom i nakon završenog liječenja u pitanju radnih prava, ostvarivanja prava iz sustava socijalne skrbi, priprema žalbi na različita rješenja i sl.). Na većinu upita o pravima korisnice dobiju obavijest u Centru na temelju brošure o pravima pacijenata, a specifična pitanja upućuju se Pravnoj klinici. Radi ovakvih savjeta javilo se **39** korisnica. Valja naglasiti da se u pravno savjetovalište upućuju samo korisnice s kompleksnim problemima, a sve ostale dobiju upute u Centru od koordinatorice i drugih zaposlenika i suradnika.

Informiranje o nasljednim karcinomima

Genetska predispozicija za nastanak karcinoma važna je u prevenciji, a analiza genetskih promjena iznimno je važna za personalizirano liječenje. Pacijenti i zdravi članovi obitelji često žele informaciju jesu li u riziku i trebaju li se testirati. Takvo informiranje o nasljednim karcinomima moguće je u individualnom razgovoru sa stručnjakinjom za genetiku i jednom od autorica Smjernica za genetsko savjetovanje i testiranje na nasljedni rak dojke i jajnika prof. Ljiljanom Šerman, a kasnije s dr. Katarinom Babić. Takvih individualnih savjetovanja je bilo **24**.

Edukacijsko – terapijski programi

Ovaj program ima poseban značaj u radu Centra u terapijskom, a osobito u edukacijskom smislu. Predavanja, edukacije i radionice su odlična potpora ženama koje su uključene u individualne tretmane, ali se pokazalo da su korisni i ženama koje su završile individualnu terapiju ili u tom programu nisu niti bile. Kroz program se obrađuju teme prevencije, ali i specifične teme s kojima se žene suočavaju tijekom liječenja različitim terapijskim protokolima i lijekovima. Teme su medicinske, nutricionističke, psihološke, ali su zastupljeni i komplementarni programi i radionice opuštanja, art radionice i radionice drugih sadržaja koje, osim opuštanja i informiranja, popratno imaju i terapijski značaj. Predavanja se odvijaju isključivo online kako bi bila šire dostupna na području Hrvatske, a drugi programi se odvijaju online i uživo.

Tablica 4. Program predavanja i edukacijsko – terapijskih radionica za 2023.

PREDAVANJA

	Naziv	Ime predavača	Datum	Broj prisutnih
1	Kolorektalni karcinom - bolest žena i muškaraca	doc. dr. sc. Ilijan Tomaš, dr.med.	2.2.	30
2	Nuspojave hormonske terapije u liječenju raka dojke	prim. dr. sc. Željko Soldić, dr. med., specijalist radioterapije i onkologije	16.2.	92
3	Praćenje žena s rakom dojke nakon završenog liječenja	Mario Nalbani, dr. med., specijalist internističke onkologije	22.2.	76
4	Zdravlje koštanog sustava	doc. dr. sc. Dragan Trivanović, dr. med.	2.3.	100
5	Radioterapija u liječenju raka s osvrtom na liječenje raka dojke	prim. Marijana Jazvić, dr. med.	16.3.	77
6	Onkološki pacijenti u Farmakoterapijskom savjetovalištu	Helena Orebovečki, mag. pharm. i Ana Dugonjić Okroša, mag. pharm.	23.3.	74
7	Priprema terapije za pacijente u dnevnoj bolnici - mogućnosti i koristi savjetovanja s ljekarnikom	doc. dr. sc. Marko Skelin, mag. pharm.	30.3.	45
8	Suportivno liječenje-iskustva iz OB Pula	dr. sc. Anuška Budisavljević, dr. med. specijalistica interne medicine, uža specijalistica internističke onkologije	6.4.	57

9	Liječenje trostruko negativnog raka dojke	prof. dr. sc. Natalija Dedić Plavetić, prim. dr. med.	27.4.	48
10	Liječenje hormonski ovisnog raka dojke	prim. dr. sc. Paula Podolski, dr. med.	11.5.	100
11	Pogled kroz mikroskop otkriva pravu prirodu tumora	prof. dr. sc. Snježana Tomić, dr. med.	18.5.	70
12	Zaštita kože i mjere prevencije za nastanak karcinoma	doc. dr. sc. Jasmina Marić Brozić, dr. med.	15.6.	50
13	Ajurveda	Ivana Peček, ajurvedska savjetnica	28.9.	32
14	Nuspojave onkoloških terapija – pogled iz perspektive onkološkog ljekarnika	prof. dr. sc. Vesna Pavlica, mag. pharm.	19.10.	63
15	Menopauza i seksualnost-seksualne teškoće žena	izv. prof. dr. sc. Goran Arbanas, dr. med., psihijatar, seksualni terapeut	30.11.	64
16	Prehrana i tjelesna aktivnost u menopauzi	Margareta Benković, mag. nutr., univ. mag. pharm.	4.12.	94
17	Petra Kejla, dr. med., specijalistica ginekologije i opstetricije	Petra Kejla, dr. med., specijalistica ginekologije i opstetricije	13.12.	94
18	Međunarodni klub žena - Južna Afrika	Sheridan Arnet, predsjednica MKŽ iNela Puđa, učiteljica 1.razreda Američke međunarodne škole u ZG	25.1.	25
19	Međunarodni klub žena - Etiopija	Karine Karibian Filipović, osnivačica MKŽ u Zagrebu	8.2.	25
20	Međunarodni klub žena - Čile	Sandra Touma, marketing manager i umjetnica Consuelo Palma članice Međunarodne zajednice Zagreb	9.3.	25
21	Međunarodni klub žena - Texas	Emma Kamarić, prvostupnica kineziologije, kinezoterapeutkinja	5.4.	21
22	Međunarodni klub žena - New York i New Jersey	Barbara Lukač, članica MKŽ i Elizabet Glad, članica MKŽ	17.5.	25
23	Međunarodni klub žena - Indija	Tena Pick, socijalna poduzetnica, edukatorica u području rodne ravnopravnosti, članica Međunarodnog kluba žena Zagreb	8.9.	30
24	Međunarodni klub žena - Oregon	Kris Krmpotić, 47- umirovljeni burzovni mešetar, aktivan investitor u nekretnine i dionice društveno je aktivnan u Hrvatskoj	19.10.	28
25	Međunarodni klub žena - Australija	Michelle Ostroman, žena hrvatskih korijena, rođena u Australiji, odrasla u Sydeyu a sada živi u Hrvatskoj	22.11.	43
26	Međunarodni klub žena - Makedonija	Olivera Buzadžić i Natalija Popovska	20.12.	28

RADIONICE

	Naziv	Ime predavača	Datum	Broj prisutnih
1	Radionica oralne higijene	Ivan Šeparović, dr. med. dent.	9.2.	29
2	Kako brinuti o sebi - Tijelo, stres, opuštanje	Dušanka Kosanović, psihologinja i obiteljska terapeutkinja, voditeljica FamilyLaba Hrvatska	6.2.	52
3	Kako brinuti o sebi - Komunikacija i asertivnost	Dušanka Kosanović, psihologinja i obiteljska terapeutkinja, voditeljica FamilyLaba Hrvatska	13.2.	44
4	Kako brinuti o sebi - Emocije	Dušanka Kosanović, psihologinja i obiteljska terapeutkinja, voditeljica FamilyLaba Hrvatska	20.2.	39
5	Kako brinuti o sebi - Emocije i opuštanje	Dušanka Kosanović, psihologinja i obiteljska terapeutkinja, voditeljica FamilyLaba Hrvatska	27.2.	43
6	Zbor „Zborkinje“	Iva Jarić Bremec, 26 susreta		535
7	Radionica dramske grupe	Iva Srnec Hamer, 4 radionice, 14 korisnica		32
8	Kreativna radionica - Životna poruka skrivena u slovu i priči	Karmen Sinković, 39 korisnica, 45 radionica		268
9	Tai chi	Borislav Ranitović, 9 susreta		179
10	Yoga	Yoga u svakodnevnom životu prosjek dolazaka, 10 korisnica, 64 susreta		640
11	Disanje	Antonio Mrzlić za Ligu protiv raka Labin, 11 radionica		275
12	Plesne radionice	Petra Seitz, psihoterapeutkinja integralne tjelesne psihoterapije		149

UKUPNO PREDAVANJA	26
UKUPNO RADIONICA	187
UKUPNO SUSRETA	213
UKUPAN BROJ DOLAZAKA U CIJELI PROGRAM	3701

Tijekom 2023. održano je ukupno 17 online predavanja i 9 predavanja u našem Centru. Zadržan je ovaj oblik radi veće dostupnosti na širem području i mogućnosti angažmana većeg broja predavača. **Na predavanjima je zabilježeno 1416 dolazaka.** Na predavanja dolaze aktivne korisnice psiholoških programa, žene koje su završile svoje psihološke tretmane i druge žene koje se žele educirati u nekom području. Predavanja su neovisna jedno od drugog

i nije potreban kontinuitet u dolascima jer se na predavanju obrađuje jedna tema. Teme se biraju prema pitanjima koja oboljele žene najčešće postavljaju i prilagođena su njihovim potrebama i interesima. O posjećenosti se vodila evidencija prisutnih putem aplikacije Zoom i uživo u Centru.

Održano je **187 radionica** iz različitih programa (psihoedukacija, dramska, disanje, zbor, plesanje, yoga, tai chi, predstavljanje stranih zemalja). Na radionicama je zabilježeno **2285 dolazaka**. Evidencija se vodi kroz potpisne liste, odnosno putem aplikacije Zoom.

Ukupno u cijelom programu edukacijsko – terapijskih radionica i predavanja održano je **213 susreta** s ukupno **3 701 dolaskom**.

Posebno izdvajamo

Program psihoedukacije *Kako brinuti o sebi*

Program provodi psihologinja i obiteljska terapeutkinja Dušanka Kosanović u Centru već osam godina, a dizajnirale su ga dvije psihologinje, Dušanka Kosanović i Ana Majdančić. Program je kroz godine doživio manje nadopune, a od korisnica je izvrsno prihvaćen. Prorađuju se teme stresa, opuštanja, emocija, asertivnosti, obiteljskih i partnerskih odnosa, ljutnje. Programu je, od kada se provodi dodana radionica o kognitivnim smetnjama, završna radionica „Kako brinuti o sebi?“, kao i dvije radionice relaksacije i opuštanja. Svaka radionica ima uvodni dio koji je psihoedukacija o određenoj temi, a potom trening, rad u malim grupama s ciljem vježbanja kako naučeni sadržaj integrirati u svakodnevnicu.

Tijekom 2023. održan je jedan ciklus od 4 radionice. To je iznimski program koji može odlično funkcionirati i u skraćenom broju radionica (inače se provodi 8 radionica u punom ciklusu).

Jedinica za smještaj u Centru

Za žene s prebivalištem izvan Zagreba, skromnijeg socioekonomskog statusa, osiguran je smještaj u Centru za vrijeme višednevne dijagnostike, pregleda i tijekom terapije u zagrebačkim bolnicama. Tijekom 2023. godine u našem je smještaju boravila 21 korisnica i ostvareno je **467 noćenja**.

Tai chi

Tai chi je kineska vještina u kojoj je suština vježbanja izvoditi pokrete u stanju stalne i duboke opuštenosti, uz pažnju i svjesnost koja prati svaki pokret, udisaj i izdisaj - stvarajući tako skladnu cjelinu. Pokreti su lagani, mekani i kružni, izviru jedan iz drugoga. Svi mogu vježbati tai chi, pri čemu svatko može izvoditi vježbe na način koji mu/joj trenutno tjelesno stanje to omogućava. Istraživanja koja su dosad provedena ukazuju na to da je tai chi vrlo korisna metoda vježbanja za poboljšanje ravnoteže i sprječavanje padova. Radionice od jeseni 2023. vodi majstor Borislav (Boro) Ranitović koji se bavi tai chijem i srodnim vještinama desetljećima. Radionice su se odvijale u sklopu projekta RINO - Rana intervencija - najbolja opcija koji suportira tvrtka Novartis i nastavljene su u 2024. U fokusu projekta je kvaliteta života bolesnika i adherencija.

Pjevački zbor „Zborkinje“

Zbor Udruge SVE za NJU "Zborkinje" koji je već duže postojao kao ideja, pokrenut je kao pilot u proljeće ove godine, a zatim i službeno nastavio s radom od jeseni 2023. zahvaljujući velikom entuzijazmu i angažmanu članica i korisnica Udruge te inicijative za osnivanje zbora za što smo iznimno zahvalni našoj dugogodišnjoj suradnici prof. Sanji Dolanski Babić i voditeljici zbara Ivi Jarić Bremec bez kojih ovo ne bi bilo moguće kao ni prvi nastup u prosincu na MEF-u.

Udruga SVE za NJU od ožujka 2008. godine pruža podršku oboljelima i njihovim bližnjima, a "Zborkinje" su simbolično napravile svoje prve korake u ožujku 2023. Od samih početaka i pilota svjedočimo blagodatima ove vrste zajedništva za sve članice zbara koje se, kad god to mogu, odazivaju probama tako da je logičan nastavak bio da od jeseni 2023. zbor i službeno nastavi probe kao redovitu aktivnost Udruge te započne i sa službenim

nastupima izvan prostorija Udruge. U 2023. zbor je imao **26** susreta s **535** posjeta.

Ples

Petra Seitz, integrativna plesna terapeutkinja od 2015. godine vodi jedinstvene radionice „Plesna buđenja“ za korisnice SVE za NJU i u 2023. provela je **13** radionica s **149** posjeta. Kroz plesne korake ona im pomaže otkrivati da su jedinstvene i slobodne. Sama umjetnica radi koreografiju i uvježbava plesačice koje su u više navrata i javno nastupale. Zajednički rad i druženje povezali su plesačice na

posebno suptilan, ali snažan način. Iako ples ima svoju važnu tjelesnu dimenziju, on je puno više od toga. Petra je svojim plesnim umijećem, senzibilitetom i empatijom pronašla put do žena koje su prošle ili još prolaze kroz onkološku bolest. Sprijateljila ih je s njihovim tijelom, vratila ih ne samo u „njihove cipele“ nego u „plesne cipele“, u kojima ponovo otkrivaju sebe, ljepotu i radost života, druženja i ženstvenosti. Ovo je primjer terapijskog učinka komplementarnog programa u kojemu sudjeluju žene svih dobi, oboljele od različitih bolesti, a neke od njih su još u procesu liječenja.

Vježbanje joge – program za oboljele i liječene od raka

Udruga Joga u svakodnevnom životu prepoznala je potrebe oboljelih žena za specifičnim oblikom vježbanja koje je između ostalog i u funkciji smanjivanja razine stresa. Korisnicama Centra omogućeno je vježbanje u prostorijama Udruge Joga u svakodnevnom životu, na adresi Jurišićeva 3 u Zagrebu, u jednoj grupi dva puta tjedno. Dio programa provodio se online. Procjenjujemo da se broj dolazaka na satove joge kreće oko **640** tijekom godine.

Kreativne radionice pisanja

Karmen Sinković provela je prve kreativne radionice pisanja za korisnice SVE za NJU u prostorima Udruge u veljači 2023. Interes korisnika bio je toliki da je na kraju oformljeno više grupa i radionice su postale sastavni dio programa u Centru. Tijekom 2023. godine provela je ukupno **45** kreativnih radionica pisanja za korisnice SVE za NJU - Životna poruka skrivena u slovu i priči za **39** korisnica raspoređenih u više manjih grupa. Sve skupa na radionicama je u 2023. godini bilo **268** posjeta. Radionice pisanja namijenjene su polaznicama

koje žele pronaći nešto novo i nešto kreativno. Ovo je prilika kako pisanjem spojiti svoje emocije s mudrošću, znanjem, vještinom i životnim iskustvom i zahvalne smo Karmen što posvećuje svoje vrijeme i trud kako bi omogućila ovo iskustvo za naše korisnice.

Tablica 5. Ukupan broj usluga/dolazaka u programe tijekom 2023. godine

Usluga	Broj dolazaka
Psihološki programi – individualno savjetovanje	3272
Grupe podrške	603
Informiranje i savjetovanje bez upisa u bazu	250
Pravno savjetovanje	39
Informiranje o nasljednim karcinomima	24
Savjetovanje o prehrani	141
Predavanja i radionice	3701
Joga – cca	640
Jedinica za smještaj – broj noćenja	467
UKUPNO DOLAZAKA/USLUGA	9137

Broj dolazaka/usluga u svim organiziranim programima, uključujući individualna i specijalizirana savjetovanja, grupe podrške, edukacijsko - terapijske radionice, smještaj, komplementarne programe te odgovore na upite, je **ukupno 9 137**, kojom prilikom je pružena neka usluga, odnosno savjet. **Svih individualnih savjetovanja bilo je ukupno 3 437.**

Tablica 6. Broj usluga/dolazaka u svim programima Centra za psihološku pomoć od 2011. do 2023. godine

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Broj dolazaka	1914	2370	2905	3374	3516	4098	4733	4830	5086	3846	6311
Godina	2022.	2023.									
Broj dolazaka	8403	9137									

Tijekom 2020. broj dolazaka u programe značajno je smanjen zbog pandemije i činjenice da prostorije Centra nisu bile u uporabi neko vrijeme radi potresa. Tijekom 2021. premašen je broj dolazaka/usluga iz predpandemiske 2019. Veći broj usluga tada bio je rezultat 60% povećanja broja novodošlih korisnika i činjenice da su online programi Centra dostupni širom Hrvatske ženama i muškarcima koji inače ne bi imali mogućnost sudjelovanja. Za 2023. možemo reći da je broj dolazaka povećan činjenicom da se veći broj korisnika iz prethodnih godišta zadržava u programima, a na povećanje je utjecao i iznimno veliki broj održanih radionica te uspostavljanje novih programa.

Tablica 7. Dobna struktura oboljelih žena, korisnica za 2023. godinu

Dob	-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80 -	Ukupno
Br. kor.	0	11	15	27	21	31	39	40	47	26	7	4	268
%	0	4,1	5,6	10,1	7,8	11,6	14,6	14,9	17,5	9,7	2,6	1,5	100

Od ukupno 300 novodošlih u 2023. godini 286 je žena i 14 muškaraca. Od ukupnog broja novodošlih **32** su članovi obitelji, a oboljelih je **268**.

U Tablici 7. analizirana je samo dobna struktura oboljelih, dakle njih 268. Općenito gledano kao i prethodnih godina, u Centar dolazi više mlađih žena, odnosno žena u radno aktivnoj dobi. Struktura prema vrsti raka ukazuje da su najzastupljenije žene s rakom dojke, što je očekivano s obzirom da je takvih žena najviše među oboljelima i da su žene s rakom dojke vrlo osviještene vezano uz traženje i primanje podrške. Nakon njih slijede žene s ginekološkim karcinomima, karcinomom debelog crijeva, pluća te sporadično žene oboljele od drugih vrsta raka.

Evaluacija programa

Uglavnom dva puta godišnje korisnice imaju mogućnost, kroz anonimni evaluacijski upitnik, ocijeniti kvalitetu programa u Centru i korisnost programa za sebe, kao i suradnju s osobljem i terapeutima. Ukupno i pojedinačno, sve ocjene su izuzetno visoke te se prema povratnoj informaciji korisnika može zaključiti da su zadovoljne ponuđenim programima, da je suradnja s psiholozima i psihoterapeutima odlična, da im savjetovanja pomažu u rješavanju teškoća, nošenju s bolesti i u rehabilitaciji. Također su izvanredno ocjenjene zaposlenice i cijeli tim Udruge.

Praksa

Tijekom 2023. u Udrudi su uspješno organizirane dvije stručne prakse polaznika studija propedeutike s Veleučilišta Edward Bernays na temelju sporazuma s Veleučilištem pod mentorstvom psihologinja Ljiljane Vukote i Maje Erceg Tušek. Povratne informacije polaznika su odlične, suradnje nastavljena u 2024. te se očekuje nastavak suradnje.

Savjetovatelji – psiholozi i psihoterapeuti

Psihosocijalno i psihološko savjetovanje s psihoterapijskim pristupom i psahoedukativne programe obavlja tim vanjskih suradnika u kojem su tijekom 2023. bile psihologinje i

psihoterapeutkinje Dušanka Kosanović, Dea Ajduković, Aleksandra Pijuko, Ljiljana Šerman, Sanja Dolanski Babić, Katica Rendulić, Jadranka Luca Mrđen, Renata Takač Pejnović, psiholozi Ozren Šenator i Danijel Bićanić te Maja Erceg Tušek i Ljiljana Vukota. Izvanredan doprinos u ukupnoj komunikaciji s korisnicama ostvarila je koordinatorica Gordana Heidler.

Supervizija

Stručnjacima koji provode psihološke programe osigurana je grupna mjesecačna supervizija. Supervizijski sastanci počeli su se održavati odmah po otvaranju Centra za psihološku pomoć kako bi se i na ovaj način omogućio specijalizirani profesionalni rast i razvoj terapeuta u ovom specifičnom području. Iza stručnjaka stoji njihovo stečeno znanje, terapijske vještine, ali i ogromno iskustvo u radu sa ženama oboljelima od raka i članovima obitelji, o čemu svjedoče podaci o provedenim individualnim i drugim terapijama. Superviziju od otvaranja Centra vodi psihologinja, psihoterapeutkinja i supervizorica dr. sc. Irena Bezić, a sastanci se održavaju jednom mjesечно. U 2023. održano je 9 supervizijskih susreta.

**Voditeljica Centra za psihološku pomoć
Maja Erceg Tušek**

7. Financijsko izvješće i izvješće Nadzornog odbora

Ukupni prihod Udruge 2023. je bio 333.086,64 €, a rashodi 330.365,84 €. Nadzorni odbor je nadzirao rad Udruge tijekom 2023. godine i obavio pregled financijskih izvještaja Udruge žena oboljelih i liječenih od raka Sve za nju za 2023. godinu. Tijekom 2023. godine članovi Nadzornog odbora bili su informirani o poslovnim planovima i ostvarenim rezultatima. Prema zaključku Nadzornog odbora, u poslovanju Udruge u tijeku 2023. godine nije utvrđeno odstupanje od pozitivnih propisa Republike Hrvatske i internih akata Udruge. Rashodi su optimizirani, usklađeni s prihodima te u ovim okolnostima rada (broj usluga u Centru, razina rada Udruge i zaposlenika) osiguravaju stabilnost.

8. Okvirni plan aktivnosti za 2024.

Tijekom cijele godine provodit će se programi Centra za psihološku pomoć prema ustaljenoj strukturi, s pauzom za ljetnu stanku u trajanju do tri tjedna i pauzom za zimsku stanku u trajanju do dva tjedna radi korištenja godišnjih odmora. Udruga će prikladno Europski tjedan prevencije raka vrata maternice, Dan narcisa s ciljem osvještavanja javnosti o važnosti prevencije raka dojke, Svjetski dan borbe protiv raka jajnika u ciljem osvještavanja žena o ovoj bolesti te pružanju podrške oboljelim i obiteljima, Međunarodni mjesec borbe protiv raka dojke. Javne akcije će uz web stranicu, Facebook i Instagram biti način obavještavanja javnosti o radu Udruge i Centra te prikupljanja priloga za nastavak rada. Također je u planu, u tijeku Međunarodnog mjeseca borbe protiv raka dojke, organizirati projekt Mama, budi zdrava i više različitih akcija u sklopu tog projekta. Tijekom cijele godine u skladu s mogućnostima suradnje s drugim organizacijama i poslovnim partnerima provodit će preventivne akcije i manifestacije u svrhu podizanja svijesti o prevenciji i drugih vrsta raka. Nastavit će se provoditi projekti koji su u tijeku kao Helpdesk, a Udruga će prijavljivati nove projekte.

Udruga će dodijeliti Nagradu Vesna Andrijević Matovac - VAM za 2022. godinu. Udruga će prihvati i predlagati suradnju s institucijama i drugim organizacijama te udrugama, pratiti i prijavljivati svoje programe i projekte na natječaje u lokalnoj zajednici, na županijskoj i nacionalnoj razini kako bi uz donacije osigurala sredstva za nastavak provedbe programa Centra za psihološku pomoć i provedbu preventivnih akcija i manifestacija. Poseban naglasak bit će na realizaciji suradnje s gospodarskim sektorom u smjeru finansijske podrške programima i projektima Udruge te razvoja *fundraisinga*.

Udruga će kontinuirano, u skladu s ostvarenim resursima, provoditi različite programe u Centru za psihološku pomoć te ih prilagođavati potrebama korisnika. Krajem godine bit će organizirano predbožićno druženje korisnica, partnera, volontera i drugih prijatelja Udruge.

9. Donatori i partneri u 2023. godini

Prihodi Udruge od suradnje s poslovnim partnerima zauzimaju značajno mjesto u realizaciji ukupnih prihoda. Ovim putem zahvaljujemo svima partnerima i donatorima među kojima su institucije, trgovačka društva, druge pravne i fizičke osobe čija podrška je u najvećoj mjeri osigurala realizaciju godišnjih aktivnosti Udruge. Osobito zahvaljujemo građanima na njihovoj podršci i brojnim donacijama, kao i članovima Udruge na njihovoj vjernosti. Zahvaljujemo zaposlenicima Udruge, volonterima i vanjskim suradnicima na uspješnom radu u 2023. godini.

ZAKLJUČNO

U Udrizi su tijekom 2023. godine bile zaposlene koordinatorica korisnica i programa u Centru Gordana Heidler, nutricionistica Margareta Benković, asistentica na projektima Nikolina Jurković, psihologinja Maja Erceg Tušek i asistentica Marijana Pleše. Zahvaljujući brojnim vanjskim suradnicima različitih struka i specijalnosti, bilo je moguće provesti raznolik program edukacija i radionica. Predavači su vrhunski stručnjaci od kojih uče, ne samo korisnice, nego i terapeuti, volonteri i tim Udruge. Postignuti rezultati ukazuju da su programi dobro izbalansirani i dovoljno raznovrsni kako bi pokrili različite potrebe korisnika za informiranjem i učenjem.

Zahvaljujemo svim vanjskim suradnicima, koji su sudjelovali u provedbi programa u Centru, na njihovom entuzijazmu i profesionalnosti, a posebno psiholozima i psihoterapeutima: Dušanki Kosanović, Ljiljani Šerman, Katici Rendulić, Dei Ajduković, Aleksandri Pijuko, Renati Takač Pejnović, Sanji Dolanski Babić, Jadranki Luca Mrđen, Ozrenu Šenatoru, Danijelu Bičaniću, Ivi Sušec, Zlatki Ceglec te Ireni Bezić kao supervizorici koja provodi grupne supervizije terapeuta jednom mjesečno od 2010. godine. Hvala Ljiljani Šerman i Katarini Babić na vođenju genetskog informiranja.

Zahvaljujemo predavačima: Ilijanu Tomašu, Željku Soldiću, Mariu Nalbaniju, Draganu Trivanoviću, Marijani Jazvić, Heleni Orebovečki, Ani Dugonjić Okroša, Marku Skelinu, Anuški Budislavljević, Nataliji Dedić Plavetić, Pauli Podolski, Snježani Tomić, Jasmini Marić Brozić, Ivoni Peček, Vesni Pavlica, Goranu Arbanasu, Petri Kejla, Ivanu Šeparoviću, Sheridan Arnet, Neli Puđa, Karine Karibian Filipović, Sandri Touma, Consuelo Palma, Emmi Kamarić, Barbari Lukač, Elizabet Glad, Teni Pick, Kris Krmpotić, Michelle Ostroman, Oliveri Buzadžić i Nataliji Popovska.

Zahvaljujemo udruzi Joga u svakodnevnom životu, Petri Seitz, Ivi Srnec Hamer, Ivi Jarić Bremec, Karmen Sinković i Borislavu Ranitoviću, Antoniu Mrzliću, koji odvajaju svoje znanje i vrijeme vodeći nama važne programe za dobrobit korisnica.

Zahvaljujemo studentima Pravnog fakulteta za volontiranje u okviru suradnje s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu kao i svim drugim volonterkama i volonterima u različitim aktivnostima u Udrizi i na akcijama.

Zahvaljujemo brojnim partnerskim kompanijama, ustanovama, institucijama, stručnim društvima i udrugama na suradnji i podršci te građanima na donacijama.

I najvažnije, hvala svim korisnicama i korisnicima na povjerenju.

Na kraju, za sve koji će čitati ove retke, posebno spominjemo da, iako je SVE za NJU udruga žena, u Centar za psihološku pomoć dobro su došli i muškarci bilo kao članovi obitelji i partneri ili kao onkološki bolesnici. Udruga će nastojati nadalje trajno održavati psihološke i druge potporne programe jednako dostupne onkološkim bolesnicama i bolesnicima.

**Glavna tajnica
Ljiljana Vukota**

**Predsjednica
Almenka Balenović**